

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

De kaller det kristen livsstil / Epokeskifte i misjonen: Edinburgh 2010 / Prost-i-prest / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

18. søndag etter pinse - Thomas Berbom

19. søndag etter pinse - Frode Granerud

20. søndag etter pinse - Even Borch

Finnes det noe som kan kalles kristen livsstil?

De kaller det kristen livsstil

Det er lenge siden Bjørn Eidsvåg rocket mot de som mente at kristne skulle te seg og kle seg på en spesiell måte. I låta "De kaller det kristen livsstil" ironiserte han over kristne med sterke

meninger om hva kristne skal gjøre eller ikke gjøre.

Låta kom i en tid da fortsatt mange vokste opp i kristne sammenhenger hvor livsstils-

reglene og kleskodene var mange og sterke, og hvor poenget var å skille seg mest mulig ut fra - helst ikke omgås - dem som ikke hadde samme tro. Jeg kjenner flere som opplevde budskapet i sangen befriende og brennaktuell. De ønsket å være kristne, men ikke på den måten som "livsstilspolitiet" dikterte. De ønsket ikke å bli fortalt hva de skulle gjøre, hvordan de skulle gå kledd, hvilken musikk de skulle høre på, hvem de skulle henge sammen med. Det gikk på både uttrykk og handlinger.

Finnes det noe som kan kalles kristen livsstil? Er kristne annerledes enn andre?

Konfirmantene som jeg var på leir med i sommer, så spørrende på meg. - Man kan ikke se utenpå folk om de er kristne. Bare hvis de har T-skjorte med Gud eller prest på, sånn som deg, eller masse kristne ting på veggene hjemme. De som er sånn superkristne, ber nok hver dag, men ellers er det ikke noen forskjell på hvordan vi lever.

Da jeg var konfirmant, var svaret ofte annerledes. Blant både kristne og dem som ikke var kristne, mente mange at kristne var annerledes enn andre. At de gikk mye i kirken, ikke hadde sex, ikke bannet, ikke drakk, ga bort penger. At det fantes noe som kunne kalles kristen livsstil, selv om man ikke alltid var helt enige om hva den gikk ut på..

Hvis forestillingene om en kristen livsstil får de utenforstående til å skygge banen og de innenfor til å moralisere og føle seg bedre enn andre, er det lite bibelsk. Når forskjellige mennesker og miljøer skal følge Jesus, vil det se forskjellig ut - og bra er det. Hvis kirken skal nå ulike mennesker, må også fellesskapet være preget av variasjon - i uttrykk, stil, språk, form, vektlegging, fokus. Mangfold er en rikdom, så lenge det faktisk er det samme evangelium som formidles.

Det er også viktig å fastholde den evangeliske rekkefølgen på troen og gjerningene. At vi ikke presterer og gjør oss kvalifisert til kristennavnet eller frelsen gjennom visse livsstilsgrep, men at vi mottar Guds kjærlighet og nåde som gave; ufortjent og før vi selv har gjort noe som helst. Og deretter utfordres på å bære god frukt og gi Guds kjærlighet videre til andre, gjennom livet vi lever.

Men er det bra at folk tenker det ikke er noe

som kan kalles kristen livsstil? Når vi følger en som elsket de utstøtte, levde uten privat eiendom, gjorde undere, ba for mennesker og helbredet dem, var urettferdig god og ga sitt liv for å frelse andre? En som ba oss elske Gud og mennesker, selge det vi eier og gi til de fattige, gjengjelde ondt med godt og ta vårt kors opp og følge ham?

Jeg utfordret på den nevnte konfirmantleiren en gruppe ledere, miniledere og konfirmanter til å lage preken sammen med meg. Tema for hele leiren var "Følg meg." Alle ble bedt om å si noen helt få setninger om hva det betød for dem i deres hverdag å følge Jesus. Så konkret som mulig. Dette fordi jeg stadig opplever at mennesker som står litt i utkanten eller er søk-

Troen vår trenger gjerningene og de bevisste valgene.

ende i forhold til kristen tro, synes det er vanskelig å få grep om hva det faktisk innebærer å være kristen og følge Jesus. Mange i prekengruppa vår hentet fram bønn og det å være del av et kristent fellesskap, men ellers syntes de stort sett det var vanskelig å være konkrete. Og de som var det, var redde for å virke moraliserende og prektige.

Troen vår trenger gjerningene og de bevisste valgene, av hensyn både til andre og til oss selv. Det betyr ikke at vi som kristne kan ta monopol på det å gi tiende, være miljøbevisste, leve nøysomt, være generøse, be om tilgivelse, inkludere eller andre ting. Mange andre kan gjøre det samme, uten forankring i en kristen tro. Sånn sett skiller vi oss ikke nødvendigvis ut med det. Likevel vil mange rundt oss oppleve slike valg som motkultur, og oppleve at tro får konsekvenser. Det kan også hindre en følelsesmessig overbelastning på troen. En tro uten rammer eller regler for kristen livsstil kan være befriende, på et bakteppe av det motsatte. Men de gangene det ikke er så mye følelser i troen, kan det også være befriende å hvile i noen trosvaner: Bønner, kirkegang, bibellesning, tiende, fastetidmarkeringer, skriftemål, og noen bevisste valg i forhold til for eksempel baksnakking, miljøvennlig forbruk, politisk engasjement eller pengeplassering.. Utfordret og inspirert av ham som ba oss gå den annen mil, selge alt, temme tungen, søke Guds rike først, vende det andre kinnet til, elske Gud og mennesker. Med en vilje til å leve åpent med vår tilkortkommenhet, og en

bevissthet om at nåden kommer først og sist og er det som bærer oss.

Kan vi som prester bidra til å skape en kultur for vitnesbyrd og trosdeling i den sammenhengen vi står i, som får oss til å inspirere og utfordre hverandre? Som ikke faller i grøfta med hyklerisk moralisering eller nådeløs gjerningskristendom, men som heller ikke blir så luftig og tannløs at verken vi selv eller andre

ser noen spor av troen i hverdagen? Våger vi selv å ta noen tydelige livsstilsvalg, forankret i troen vår, og dele dem med andre?

Våger vi selv å ta noen tydelige livsstilsvalg, forankret i troen vår, og dele dem med andre?

SUNNIVA GYLVER
sunniva@gylver.no

Epokeskifte i misjonen: Edinburgh 2010

AV OLE CHR. M KVARME, BISKOP I OSLO

Den norske kirke ønsker å være en misjonerende kirke. Hva skal det bety for oss i årene som kommer?

I juni i år ble det holdt en økumenisk misjonskonferanse i Edinburgh med deltakelse fra alle kanter av verden og fra de fleste konfesjoner og strømninger i den kristne kirke. Konferansen markerte 100-årsjubileet for den skjellsettende misjonskonferansen samme sted i 1910, og målet var å trekke opp nye linjer for misjon og økumenisk samarbeid i det 21. århundre¹. Med forarbeidene som var gjort, og den oppfølging som nå skjer i mange regioner, gir det forventning til en fornyelse som også bør berøre våre breddegrader².

I senere tiår har det internasjonalt skjedd et paradigmeskifte i misjonsforståelse og misjonal praksis. Dette paradigmeskiftet ble bekreftet og videreutviklet i Edinburgh. Når det hos oss er usikkerhet om misjonsoppdraget, kan det være grunn til å rette søkelys på dette paradigmeskiftet og hva det innebærer. Det kan også gi ny frimodighet til menighetenes misjonsengasjement, ikke bare for prosjekter i ande land, men som misjonerende menigheter i sine lokalsamfunn³.

Guds misjon - *Missio Dei*

Det grunnleggende i dette paradigmeskifte ligger i kjernen av misjonsforståelsen: Misjonen er ikke *kirkens* misjon, men *Guds* misjon (*missio Dei*)⁴. Det er Faderen som sender

Sønnen, Faderen og Sønnen sender Den hellige ånd, og den kristne menighet får gå inn i denne sendelsen med det mål Gud har for den: skaperverkets fullendelse i frelsen i Jesus Kristus og ved Den hellige ånds nyskapende gjerning. Dette fokuset er konsekvensrikt og en ny og annerledes måte å tenke og tale om misjon, en bevegelse bort fra en *kirkesentrert* misjon til en *misjonsorientert* kirke. Fokus er ikke primært på hva vi gjør, men på det Gud gjør og har på gang blant mennesker og i deres omgivelser, og at vi skal få gå inn i det.

Denne forskyvning i tyngdepunkt innebærer en utvidelse av misjonsoppdraget fra et snevert fokus på verbal formidling av evangeliet, til et mer helhetlig (*holistisk*) perspektiv. Det betyr ikke at formidlingen av evangeliet ikke lenger står i sentrum, men at kirkens liv og tjeneste og den enkeltes liv og tjeneste i sin helhet er misjon. Det handler ikke bare om det vi *gjør*, men om det vi *er*: i gudstjenestefeiring, fellesskap og daglig liv, og det inkluderer kulturarbeid og diakoni, engasjement for frigjøring, fred og forsoning, for skaperverk og fattige.

Misjon er å delta i Jesu Kristi inkarnatoriske liv og følge ham på veien til kors og oppstandelse - sammen med fattige og undertrykte, syke og lidende. Det handler om ansvar og omsorg for Guds skaperverk, med årvåkenhet for Guds kjærlighet til den jord han har skapt, for Kristus som holder sammen "alt det skapte, både i himmelen og på jorden, det

synlige og det usynlige" (Kol 1,15ff), og for Åndens skapende og livgivende gjerning.

Edinburgh 2010 understreket forankring av misjonsforståelsen i troen på den treenige Gud: "Ved å holde læren om Kristus og Den hellige ånd sammen unngår vi en snever kristosentrisme i vår forståelse av Kristi person og verk. Da neglisjeres ikke Åndens gjerning i skapelse, misjon og forløsning, og Åndens virke blir ikke på falsk vis atskilt fra kristologien og treenigheten."⁵ Dette utsagn gjenspeiler den pågående missiologiske debatt om forholdet mellom Kristus og Den hellige ånd, mellom Åndens universelle gjerning og dens særskilte gjerning i kirken som Kristi legeme⁶. Her går jeg ikke inn i kontroversene i denne debatt, men påpeker kun hvor nødvendig det er å tenke helhetlig, og at refleksjon over Kristi enestående frelsesgjerning (*the uniqueness of Christ*) og Åndens virke er fruktbar mark for en dynamisk spiritualitet i misjonal praksis, ikke minst i møtet med mennesker av annen tro.

Møtet med mennesker av annen tro

Paradigmeskiftet i misjonen handler også om endringene i verdenssamfunnet og i den kristne kirke de siste hundre år. I 1910 befant 80 % av verdens kristne seg i Europa og Nord-Amerika, i 2010 mindre enn 40 % i de samme regioner. I dag er den kristne kirkes tyngdepunkt flyttet til den sørlige halvkule, og det er fremfor alt der den vokser⁷. Der er den også "de fattiges kirke", en radikal utfordring til oss som kristne i vår kulturkrets. Migrasjon skjer på alle kontinenter og har endret våre samfunn. I dag lever vi over alt i "en global landsby", med et mangfold av kulturer, språk og tradisjoner.

Tidligere var misjon til dem som var "langt borte". I dag er mennesker av annen tro blant dem som lever "nær" oss. De er blitt våre naboer, og vi kan ikke forholde oss til dem på avstand. Det innebærer også at den lokale menighet rykker inn i sentrum for vår misjonstenkning og deltakelse i "Guds misjon". I dag handler misjon om å være gode naboer og Kristus-vitner på samme tid. Det handler om *dialog, deling og nærvær*, slik Kirkemøtets misjonsdokument fra 2005 uttrykker det.

Edinburgh 2010 bekreftet at tidligere diskusjoner om dialog eller evangelisering i møtet

med mennesker av annen tro hører fortiden til. Det betyr ikke at vi er ferdige med å reflektere over og samtale om betydningen av "frelsen i Kristus alene" og Den hellige ånds gjerning i møte og fellesskap med mennesker av annen tro. Men i ethvert møte med medmennesker trenger vi å lytte intenst og med respekt og å formidle vår tro med ydmykhet. Det å dele evangeliet med andre kan aldri skje "ovenfra og ned". Hos oss krever det både at vi styrker vår kunnskap om og kjennskap til egen tro og samtidig har vilje til å lytte og lære om andres tro og trospraksis.

I de senere tiår har det skjedd en revitalisering av islam, ikke bare i Midt-Østen, Afrika og Asia, men det er et nytt nærvær av muslimer både i Europa og Nord-Amerika. Når det militante islam ofte fokuseres i våre medier, og vi får kjennskap til at kristne må lide på grunn av sin tro i flere muslimske land, er det samtidig viktig å ta på alvor hva muslimske ledere sier om muslimers forpliktelse til å leve sammen med mennesker av annen tro "i godt naboskap"⁸. Også i vårt land fremstår det som en utfordring for oss som misjonerende kirke: Hvordan skal vi leve sammen med muslimer i våre lokalsamfunn som gode naboer og dele med dem evangeliet om Jesus Kristus?

I Edinburgh fikk vi en presentasjon fra Tyskland, som beskrev det som rører seg blant ungdom i Europa. Unge her har lite kjennskap til egen og andres tro og enda mindre til hva misjon er og innebærer. De lar seg berøre av en tro som gir seg tydelige og sterke uttrykk, men viser stor usikkerhet når det gjelder etiske spørsmål og evangelisering. Spørsmålet som ble stilt, gjelder også hos oss og gir grunn til å tenke gjennom livet i våre menigheter og vårt ungdomsarbeid: Har vi som kristne i Vesten mistet tilliten til evangeliet? Kan vi bevare tilliten til evangeliet og samtidig vise respekt for andre trostradisjoner?

Migrantene og den lokale kirke

Det overrasker mange når de får høre at 40 % av alle immigranter som er kommet til Norge de senere år, er kristne. Ikke mange av dem er lutheranere, og en majoritet er katolikker. Langsamt blir den kristne kirkes ansikt i vårt land mer mangfoldig.

I Edinburgh fikk vi høre at det i dag er 4000

koreanske menigheter i Europa og Nord-Amerika. Det tydeliggjør også at situasjonen er annerledes enn for hundre år siden, og illustrerer nok ett element i paradigmeskiftet: Misjon skjer i dag også fra øst og sør til vest og nord, så vel som mellom kontinentene. Under konferansen uttalte afrikaneren Fidon Mwombeki som arbeider med tyske kirker og migrantmenigheter der: "Ingen kirke er så rik at den ikke trenger misjon. Ingen kirke er så fattig at den ikke kan utøve og delta i misjon." Mange migranter bringer med seg nye, forfriskende uttrykk i sang, tilbedelse og evangelisk liv, og i dette ligger det et potensial til å fornye gamle menigheter og skape nye.

Med den tro og rikdom som migranter har med seg, er det vesentlig at de får en velkomst som sømmer seg en kristen menighet, kommenterte Fidon Mwombeki og la til at det ofte mangler i europeisk sammenheng. Vi må se mulighetene i økumenisk samarbeid med migranter og deres menigheter og gi dem innføring i deres nye kulturelle kontekst. Den nye situasjonen i vårt land utfordrer også vår kirkes nasjonale identitet: Er det rom for dem og et større kulturelt mangfold i våre menigheter? Den krever et økumenisk samarbeid for kristen enhet både nasjonalt og lokalt, og vi utfordres til å være misjonerende kirke sammen med dem.

Nærværet av migranter retter også søkelyset på *fattigdomsproblemet* i våre samfunn. I dag lever halvparten av verdens befolkning i urbane sentra, og fattigdom er en av de virkelig store utfordringer i vår tid. Mange steder og især på den sørlige halvkule er kirken "de fattiges kirke". Vi kjenner denne utfordring også i vårt land, og den utfordrer vår kirkes identitet, liv og virke.

Det bibelske vitnesbyrd utmerker seg ved den vekt som legges på hensynet til fattige og fremmede, syke og sultne, enker og foreldreløse. Et kjerneelement i Jesu gjerning var "godt budskap for fattige", og i Jesu liv var det heller ikke bare en forkynnelse i ord. Han levde blant dem som en av dem, han levde med dem og for dem. I det fellesskap som følger i Jesu fotspor, kan det aldri være tale om "vi" og "dem", og det tegnes et annerledes bilde av relasjonen mellom mennesker. Misjon handler om å tørre å være sårbar, venn og gjestfri i møte

med medmennesker slik at evangeliet om Jesus Kristus får forme våre felles liv.

Misjon og det postmoderne

Edinburgh 2010 drøftet også forholdet til den postmoderne kultur. Postmodernitet og "det postmoderne" er komplekse begreper og ingen uttømmende beskrivelse av kultur og samfunn i dag, men kan likevel hjelpe oss i en analyse av den kontekst vi selv er en del av. Som kulturelt fenomen er "det postmoderne" preget av vestlige verdier, men gjør seg også gjeldende på forskjellig vis i de fleste områder av verden. Det gjelder blant annet: en vekt på relasjon og erfaring fremfor rasjonalitet; relativisme fremfor normativitet med mistillit til autoriteter; lengsel etter autonomi og det autentiske, og en betoning av det estetiske fremfor det etiske. Postmoderne kultur innebærer også fragmentering i den enkeltes liv så vel som i fellesskapet, med mangfold og pluralisme som kjerneverdier, og den preges av en forbruksorientert livsstil i et markedsliberalt samfunn.

I en slik kultur må kristen misjon med nødvendighet være motkulturell, ikke minst i forhold til forbrukermentalitet, fragmentering av liv og fellesskap og i forhold til dens sterke relativisme. Det må likevel ikke gjøre oss blinde for den sunne reaksjon i forhold til "det moderne", også i kritisk oppgjør med kirkens eget liv, så vel som i erkjennelse av positive elementer for kirkens liv og tjeneste. Den treenige Gud, kristen tro og kirkens deltakelse i Guds misjon handler fremfor alt om relasjon, og erfaring og estetikk er vesentlige elementer i den troendes liv og i kristen gudstjenestefeiring. Den postmoderne kontekst tydeliggjør også behovet for Åndens visdom og innsikt (*discernment*).

Med denne analyse av det postmoderne ble det også satt ord på positive utfordringer: Det er igjen tid for bibelske og personlige fortellinger i formidlingen av evangeliet, og å gi rom for erfaring og det estetiske i gudstjeneste og tilbedelse. Vår samtidskontekst er også et kall til autentisk kristent liv, til å legge vekt på det relasjonelle element i tro og fellesskap og til å styrke kristen enhet som motvekt til fragmentering. Autentisitet er imidlertid ikke det samme som "den perfekte fortelling". Vår

sårbarhet, nederlag og "knuste hjerter" (Sal 51,19) er del av et autentisk kristent liv. Samtidig utfordrer den postmoderne kultur oss til å være profetiske røster i møte med overdreven forbruksmentalitet i våre egne fellesskap og samfunn.

Misjon og makt

Edinburgh 2010 ble en ydmyk og botspreget konferanse. Det kom særlig til uttrykk i oppgjør med de maktovergrep som har skjedd i kirkers og misjonsorganisasjoner virke de siste hundre år. Her dreier det seg dels om bevisst bruk av makt i forhold til innfødte kulturer på alle kontinenter, dels om misbruk av makt i forhold til barn i skyggen av kirkers og misjonsorganisasjoners virke.

I Edinburgh fikk vi høre sjokkerende fortellinger fra indianergrupper og internatskoler for deres barn i Canada, fra slutten av 1800-tallet og opp til 1990-årene. Det var beretninger om overgrep mot barn i internatskoler, så vel som mer eller mindre sofistikert undertrykkelse av innfødtes språk og kultur. De senere år har en forsoningsprosess vært på gang, med initiativ fra de innfødte selv. Det vi har vært gjennom i senere år i vårt land, gjenspeiler noe av den samme situasjon i forhold til den samiske befolkning, roma-folket og i flere misjonsorganisasjoner.

Vi lever ikke lenger i kolonitiden, men fortsatt lever mennesker med sår etter misbruk av makt i egne liv eller mot den innfødte kulturen som de ble født inn i. Fremdeles er det fortellinger som må frem i lyset, og sår som må heles. Det er fortsatt behov for bot og for konkret oppreisning. Erfaringene fra siste århundre og vår egen samtid krever et oppgjør i spørsmålet om makt i kirke og misjonsorganisasjoner. For den kristne menighet som er kalt til sårbarhet og til å følge en korsfestet Mester, innebærer det også et kall til å være en stemme for de marginaliserte og undertrykte i våre samfunn. Dette er også en del av paradigmeskiftet.

Men forholdet til makt gjelder også økonomi i forholdet mellom kirker og misjonsorganisasjoner i det rike nord og fattige sør. Det siste er et problem som en først i senere tid har begynt å gå i dybden i, og det vil kreve ydmykhet og kreativitet å utvikle en forvaltning som bedre

gjenspeiler den enhet vi lengter etter i det verdensvide kristne fellesskap.

Misjon og kristen enhet

Edinburgh 2010 samlet ledere fra ortodokse, katolske og protestantiske, evangelikale og pentekostale kirker, fra innfødte afrikanske kirker og karismatiske bevegelser så vel som adventister. Den forenet også den kirkeøumeniske bevegelse (Kirkenes Verdensråd) og den mer evangelikale allianseøkumenikk (Den internasjonale evangeliske allianse; Lausanne-bevegelsen). Slik fremstod konferansen som et vitnesbyrd om sterkere enhetsbånd og en vilje til å unngå konkurranse og i stedet fremme samarbeid for evangeliets og misjonens skyld. Dette er nok ett element i paradigmeskiftet i misjonsforståelse og misjonal praksis.

Ikke desto mindre har vi en vei å gå i bestrebelsene for kristen enhet. Dertil kommer at det i dag finnes 41.000 kristne kirkesamfunn i verden, og i flere land har det vært en knopp-skyting av nye misjonsorganisasjoner. Om de senere år har brakt styrket enhet mellom mange kirkesamfunn og strømninger i det kristne kirke, utfordres denne enhet av en parallell utvikling med økende fragmentering.

Studieprosessen rundt det økumeniske dokumentet "Dåp, nattverd og embete"⁹ har vist at konfesjonell teologi og ekklesiologi fremdeles skaper skiller og avstand, og dets utfordring er fortsatt aktuell: å utvikle en forståelse og en praksis av enhet-i-mangfold som gir rom for gjestfrihet og gjensidighet, kjærlighet og Åndens fornyende gjerning. I Edinburgh ble spørsmålet stilt: Er tiden kommet til å bevege seg bort fra forsøk på å skape en uniformitet som fører enkelte kirker og grupper over på defensiven, og i stedet søke nye uttrykk for enhet.

Fra den yngre generasjon ble sosiale og mediale nettverk fremhevet som en vei frem mot større enhet. Nettverkskontakt skaper en gjensidighet som går utover organisasjonsmessig tilknytning og har potensial til å engasjere unge som tidligere ikke har vist interesse for kirke og misjon. Ungdom finner i dag hverandre i nye nettverk og tar i bruk nye medier for å finne hverandre. Nye paradigmer for enhet-i-mangfold må ta på alvor det språk og de kommunikasjonsmetoder som unge

mennesker bruker og forstår, og unge har mye å bidra med i arbeidet for kristen enhet og fornyelse i misjon. Det er også en utfordring i vår kirke.

Paradigmeskiftet fra misjon til dem som er "langt borte", til dem som er "nær", innebærer fornyet fokus på den lokale menighets primære rolle i misjonen. Den lokale menighet er det aktuelle uttrykk for den verdensvide kirke, Guds folk i sitt lokalsamfunn. I vårt land har dette perspektiv fått sitt uttrykk gjennom "Samarbeid mellom menighet og misjon" som ikke bare handler om støtte til prosjekter i andre land, men om menighetens misjonale liv i sin lokale kontekst. I de fleste av våre lokalsamfunn fordrer denne erkjennelse også dristig og konstruktiv økumenisk samarbeid, og at vi tør handle åpent og positivt i forhold til andre og nye menighetsfellesskap i vår omkrets.

Kristen enhet handler også om kvinners, ungdoms og barns plass i det kristne fellesskap og i misjonen. I Edinburgh ble det talt om barna som "en ny energi for misjon i det 21. århundre". På våre breddegrader vil formentlig mange være kritiske til en slik formulering, og eksemplene på maktmisbruk og overgrep mot barn i både fortid og nåtid gjør at vi i dag er sensitive når det gjelder å ivareta respekten for dem - med deres fulle menneskeverd og som barn.

Men respekten for barna og deres plass som lemmer på Kristi legeme bringer frem i bevisstheten Jesus som satte dem i sentrum. Gjennom historien har barn også vært Guds villige instrumenter i menneskers og menigheters liv. Under konferansen fikk vi høre om barn fra 8 til 15 år som i forskjellige land formidler evangeliet på enkelt vis til jevnaldrende og voksne, som bidrar til forsoning mellom mennesker, og som utfolder et aktivt miljøengasjement. I mange menigheter behandles barn primært som passive mottakere av verbal formidling og passive deltakere i voksnes fellesskap og gudstjenestefeiring. Edinburgh-konferansen utfordret oss til å ta barn og unge på alvor som fullverdige deltakere i menighetens liv og virke, også i kirkens liv som misjon. Jeg tenker det er en utfordring til den videre utvikling av trosopplæringen i vår kirke.

Misjonens spiritualitet

Slik nyere missiologi er opptatt av misjonens spiritualitet¹⁰, var dette også et tema i Edinburgh. Det er også et element i paradigmeskiftet: et ønske om å komme bort fra aktivisme til en mer helhetlig forståelse av misjon og kristent liv. Som all kristen spiritualitet er misjonsspiritualiteten knyttet til Kristi person og Åndens gjerning: årvåkenhet for og innsikt i Åndens gjerning i liv og omgivelser. Med erkebiskop Rowan Williams ord: Kristen misjon er "å oppdage hvor Den hellige ånd arbeider og så gå inn i det."¹¹

I evangeliske bevegelser i Asia og Afrika, blant ortodokse kristne i Øst-Europa, så vel som blant katolske basismenigheter og pinsegrupper i Sør-Amerika er det utviklet former for et åndelig liv i fellesskap med et misjonalt perspektiv. Disse erfaringer understreker at det aldri kan utvikles én foreskrevet disiplin for en misjonal spiritualitet. Den må alltid være forankret og utfolde seg i den lokale kontekst.

Samtidig er disse erfaringer eksempler på en bevegelse tilbake til de klassiske disipliner i kristen spiritualitet: daglig lesning av Guds Ord, meditasjon og bønn er stadig kilde til vitalitet i misjonen. Men kristen spiritualitet handler ikke om noe som skjer i enerom, men i fellesskap: forankret i felles gudstjenesteliv og båret oppe av menighetens bønn. I dag er det også på gang en fornyelse av "åndelig veiledning": to personer som vandrer sammen, samtaler med hverandre for Guds ansikt og søker hans vilje og retning for sine liv.

I den klassiske tradisjon er meditasjon og kontemplasjon forbundet med handling, og misjonsspiritualiteten tar også opp dette element: "Kontemplasjon uten handling er en flukt fra den virkelighet vi lever i; handling uten kontemplasjon er aktivisme uten transcendent mening. Sann spiritualitet fordrer misjonal kontemplasjon og kontemplativ misjon."¹² Dette krever samtidig en spiritualitet som forankres og formes i den lokale kontekst. I Afrika innebærer det å forholde seg til utfordringene fra HIV og Aids og til regionale konflikter med basis i evangeliet, andre steder engasjement for miljø og skaperverk.

Også i dette henseende tenker jeg vi i våre menigheter har noe å lære av det paradigme-

skifte som er på gang, og av erfaringer hos kristne søsken andre steder på kloden: et kristent liv som er forankret i gudstjenestefeiring og felles bønn, og som samtidig formes og får utfolde seg i vår konkrete kontekst. Det handler hele tiden om årvåkenhet for at Gud allerede har noe på gang, at Den hellige ånd arbeider også i våre omgivelser, og at vi skal få gå inn i det.

Misjon i vår tid

Overskriften for Edinburgh 2010 var "Witnessing to Christ today". Det epokegjørende med konferansen i juni, og som det er grunn til å legge merke til, er bekreftelsen av kallet til misjon i et nytt århundre som representanter fra alle konfesjoner og strømninger i den kristne kirke stilte seg bak, og som ble uttrykt gjennom et "Common Call"¹³.

Denne bekreftelsen er båret av en misjonsforståelse som er bibelsk og teologisk fundert, som er mindre aktivistisk og mer helhetlig, og som derfor også har større bredde og er mer dynamisk: Kirkens liv er misjon, den er deltakelse i *Guds misjon*. Det er også en ydmyk bekreftelse, ikke bare i et botspreget oppgjør med misbruk av makt, men i visshet om at misjon er vandring i den korsfestedes fotspor, og at den kristne menighet selv er kalt til sårbarhet i sine omgivelser. Det er nettopp denne ydmykhet som gir ny frimodighet i den felles fokus på evangeliets hovedsak: Jesus Kristus som verdens frelser, og at misjon er å gå inn i den treenige Guds skapende, frelsende og forløsende gjerning.

Med disse impulsene fra Edinburgh og paradigmeskiftet som her er beskrevet, er det lett å skjønne at det fortsatt er nok av teologiske spørsmål og utfordringer å gripe fatt i. I denne sammenheng har det primære for meg vært å peke på de positive insitamentene på mange plan til å arbeide med våre menigheters identitet og virke som misjonerende menigheter. Det gjelder også vår kirkes identitet. Det forestående arbeid med forholdet mellom stat og kirke og reformen av vår kirkes organisasjon handler for meg også om vår kirke som misjonerende kirke. Det handler om å gi avkall på makt, om å stå sammen med misjonsorganisasjoner og andre kristne i tjenesten med evangeliet, om å tørre sårbarhet og leve med evangelisk frimod-

ighet i egne omgivelser og i møte med mennesker av annen tro.

- ¹ Jfr. Temanummeret om misjon LK 22/2009 og Lalsangkima Pachus artikler i LK 3 og 4/2010.
- ² Forberedelsesmaterialet til konferansen er samlet i boken *Witnessing to Christ Today*, ed. Daryl Balia and Kirsteen Kim, Edinburgh 2010 Series, Oxford: Regnum Books International 2010.
- ³ Det følgende baserer seg på en mer omfattende rapport jeg har skrevet på vegne av konferansens *Listening Group*, her bearbeidet med tanke på norske lesere.
- ⁴ Først formulert under Det Internasjonale Misjonsråds møte i Willingen, Tyskland, i 1952.
- ⁵ *Witnessing to Christ Today*, s 24-25.
- ⁶ Jfr. bl.a. Den Pavelige Encyclica *Redemptoris Missio*, On the Permanent Validity of the Church's Missionary Mandate, 1990 (II: The Holy Spirit: The Principal Agent of Mission). J. Moltmann, *The Spirit of Life. A Universal Affirmation*. Minneapolis: Fortress Press 1992/2001. For perioden etter KV's generalforsamling i Canberra I 1991 og KV's misjonskonferanse i Athen i 2005 "Come, Holy Spirit, heal and reconcile", jfr. K. Kim, *The Holy Spirit in the World, A Global Conversation*, SPCK: London 2008.
- ⁷ Jfr. Todd M. Johnson and Kenneth R. Ross (eds.), *Atlas of Global Christianity 1910-2010*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009.
- ⁸ Bl.a. *A Common Word. Muslims and Christian on Loving God and Neighbor*, Ed. M. Wolf, Ghazi bin Muhammed and Melissa Yarrington, Grand Rapids, Michigan/Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company 2010.
- ⁹ Dokument nr.III fra Kirkenes Verdensråds kommisjon for "Tro og Kirkeordning" (Faith and Order). Norsk utgave Oslo: Verbum 1983.
- ¹⁰ Jfr. bl.a. K.Kim, *Joining in with the Spirit. Connecting World Church and Local Mission*, London: Epworth 2009, ss. 253ff; S. Hope, *Mission-shaped Spirituality, The Transforming Power of Mission*, London: Church Publishing House 2006.
- ¹¹ På forsiden til Fresh Expressions website, September 2006: www.freshexpressions.org.uk
- ¹² R. Padilla, *Spirituality in the Life and the Mission of the Church*, 2009, på: www.Edinburgh2010.org.
- ¹³ Tilgjengelig på www.Edinburgh2010.org. Jfr også Knud Jørgensens kronikk i VL 12.07.2010: Et felles kall til misjon i det 21. århundre.

Prost-i-prest

AV ODD J. EIDNER, PROSTIPREST BODØ DOMPROSTI

Alle vet hva en prest er. De fleste vet også hva en prost er. Men når jeg presenterer meg som prostiprest, blir det vanskelig for de fleste. Hva slags prest er det?

Prest uten menighet.

Mange forbinder prostipresten med en vikarprest. En slags B-prest som ikke har noen status eller tilhørighet. En løpegutt for prosten, som blir sendt hit og dit i prostiet. En prest som står alene - uten noen stab og uten noe menighetsråd å støtte seg til (eller frustrere seg over). En slags kirkelig variant av den engelske kongen Johan uten land, som levde på 1200-tallet - han var bare konge i navnet, men hadde i realiteten ingen status. På samme måte er prostipresten en prest uten menighet, og prest bare i navnet.

Fast stilling.

Jeg kjenner meg absolutt ikke igjen i en slik beskrivelse. Tvert imot tenker jeg veldig stort om denne noe spesielle type prestedtjeneste.

Prostipreststillingene ble opprettet som faste stillinger i kjølvannet av prestenes fridagsavtale. Det måtte være en prest i prostiet som kunne fungere som vikar for eneprestene når de skulle ha sin månedlige frihelig. I tillegg må prostipresten dekke opp for sine kollegaer i prostiet ved studiepermisjon, syke-

meldinger og andre typer fravær. I noen tilfeller fungerer også prostipresten som sokneprest ved en vakanse i stillingen. En prostiprest kan aldri erstatte soknepresten, men utfyller kollegafellesskapet og er en uunnværlig ressurs i tillegg til de faste menighetsprestene i prostiet.

Jeg har nå vært prostiprest i Bodø domprosti i 4 år. Jeg opplever det som en svært meningsfull og variert tjeneste. Den består i stor grad av de primære arbeidsoppgaver som en prest er ordinert til: forrette gudstjenester, begravelser og bryllup, forvalte sakramentene, forkynne og utøve sjelesorg. Gjennom denne tjenesten har jeg sett enda tydeligere hva det innebærer å være prest i dag. Jeg vil særlig peke på 4 forhold.

En tjener.

Det var bare før i tiden at presten var en opphøyd og autoritær embetsmann. I dag fungerer det ikke slik - og takk for det! Mange prester snakker riktignok om "min menighet" og "mi kirke", men dette er i hovedsak uttrykk for en positiv tilhørighet og forpliktelse. Men det kan også være uttrykk for et ønske om å utøve makt og ha et eierforhold til kirka og menigheten.

Når prostipresten skal gjøre tjeneste for en annen kollega, blir det veldig tydelig at han er

en tjener. Han kommer bare på besøk, og skal betjene menigheten med en enkelttjeneste, eller for en kortere periode. Da blir det helt feil å skulle ta seg til rette. Han må nærme seg ydmykt, som en tjener.

Men er det ikke nettopp denne tjenerholdningen som er det idealet Jesus ga sine disipler? Jesus måtte gjenta det flere ganger, for disiplene hadde tungt for å forstå hvor radikalt dette lederidealet var. En gang sa han: «Kongene hersker over sine folk, og de som har makten, lar seg kalle velgjørere. Men slik er det ikke blant dere. Den største av dere skal være som den yngste, og lederen skal være som en tjener.» (Luk 22,25-26) Jesus ga oss et eksempel på hva det betyr å være en tjener da han vasket føttene til disiplene. Han var stor nok til å gjøre seg til en tjener. Det er også min oppgave når jeg gjør tjeneste som prostiprest.

Nysgjerrighet og respekt.

Jeg synes det er både spennende og variert å bli kjent med stadig nye steder og mennesker. Da ser jeg fort at det er store forskjeller mellom menighetene. Det er lett å se forskjellen mellom Domkirken menighet i byen og Gildeskål menighet ute på landsbygda. Men det er også stor forskjell mellom de to øysamfunnene Værøy og Røst, som også tilhører domprostiet. Selv om jeg er innfødt nordlending og kjenner stammespråket, så må jeg ikke innbille meg at jeg dermed har løst koden på hvert sted. Jeg blir stadig overrasket over hvor store kulturelle forskjeller det kan være mellom to steder som til forveksling ligner mye på hverandre ytre sett. Det er mye historie som ligger i jordsmonnet, og det tar tid å oppdage dette. Derfor prøver jeg å møte hvert nytt sted med åpenhet og nysgjerrighet, og med respekt for dette stedets særpreg.

Hva er det som preger dette stedet? Hvordan tenker menneskene her? Hvordan gjør de det i denne menigheten - på gudstjeneste, i begravelse o.s.v.? Jeg kan reagere på at noe virker dumt eller tungvint, og jeg kan si ifra om det. Men det er ikke prostiprestens oppgave å reformere menigheten. Det får være sokneprestens oppgave. Prostipresten får derimot opparbeidet mye kompetanse på fleksibilitet og omstillingsevne.

By på meg selv.

En prest må tørre å vise seg fram og gi av seg selv. Som prostiprest kan jeg ikke bruke flere år på å la menigheten bli kjent med meg, slik som den faste presten kan. Det er kanskje bare denne ene muligheten jeg får, og da må jeg bruke den.

Det er naturlig at folk spør: "Hvem er du? Hva står du for?" Det har de full rett til. Og da må presten tørre å vise litt av hvem han er, og hva han står for. Han må "by på seg selv", som det heter. De færreste menneskene leser Bibelen, men de fleste "leser" presten og hva han sier og gjør. Det må jeg som prest være meg bevisst.

Jeg mener ikke å si at presten skal være selvpoptatt og stadig snakke om seg og sitt. Det er dessverre mange prester som har den såkalte "prestesyken", og som aldri får nok av oppmerksomhet fra omgivelsene. Målet med prestatjenesten må hele tiden være dette, og det er det siste punktet:

Peke på Jesus.

Som prest må jeg ikke stå i veien for ham, men gi mennesker anledning til å bli kjent med ham. Og da må de kanskje få anledning til å bli kjent med presten først. Det er hele tiden min oppriktige bønn at mennesker får lyst til å bli bedre kjent med Jesus etter å ha møtt prostipresten. Da kan det skje som Vidar Kristensen så fint beskriver i en sang:

" - og når ordets nøkler åpner en lukket hjer-tegrind, går vi et skritt til siden slik at Jesus slipper inn."

Full pakke.

En av de artigste tolkningene av prostipreststillingen fikk jeg høre i et tilfeldig møte på byen, etter at jeg hadde presentert meg. "Mener du prost-i-prest, akkurat som post-i-butikk?)" Det synes jeg var en god utlegning! Alt på ett sted. Full pakke.

Når jeg har gjort tjeneste i ei menighet i prostiet, så er det fint hvis menneskene der opplever at de har hatt besøk av både prest og prost, ja, av selveste Vårherre. Og som prostiprest kjenner jeg mest på gleden og takknemligheten over å få være Tjener for min Mester og Herre.

FRA BOKFRONTEN

Odd Ketil Sæbø:

Guds barnet - Om barnetroens hemmeligheter og en ny trosopplæring

Utgitt av Verbum forlag i samarbeid med Norsk Søndagsskoleforbund

Hva slags tro har barnet? Boken tar utgangspunkt i barnet som forbilde i Guds rike og som "bærere av Guds hemmeligheter". Boken både tar for seg voksnes tanker om barnets tro og åndelighet og søker å innta et barneperspektiv på gudstro og teologi. Boken ser på hvordan guds barnet blir møtt av samfunnet og i trosopplæringen i kirken, som følges videre av "syv steg mot en ny trosopplæring".

I hvilken grad kan man som voksne lykkes i å innta et barneperspektiv? Forfatteren stiller seg ydmyk overfor den oppgaven det er å skrive fra barns synsvinkel, samtidig som han påpeker at det er fundamentalt viktig å anerkjenne barneperspektivet i trosopplæringen. Nøkkelen ligger ifølge Sæbø å kjenne barnet bedre og å arbeide med egenforståelse hos barneledere.

Howdan utvikles barns spiritualitet? Boken beskriver noen ulike momenter fra barne-teologisk perspektiv, som vektlegger *barneegenskaper* i stedet for aldersfaser hos barnet, der barnet sees som et likeverdig troende subjekt. Barns væren, relasjoner, aktive søken er sentrale stikkord i Sofia Cavalettis pedagogiske grunnlagstenkning som også danner et utgangspunkt for hvordan menigheten møter det enkelte barnet i dets utvikling.

Nettopp perspektivbruk og ulike målgrupper synes å utgjøre en utfordring i boken. Den dekker en slags "faglig filosoferende genre" med teoretiske henvisninger, bibeltekster og noen eksempler fra egen virkelighet med spørsmål til ettertanke etter hvert avsnitt. Enkelte steder foretas det mer teoretiske "utlegninger" som synes som mer løse "dypdykk", mens spørsmålene i etterkant ser ut til å være heller personlig rettet.

Boken kan sees som en slags "oversiktsbok" som gir en innføring i "guds barnet" og de muligheter og utfordringer dette gir for dagens trosopplæring. Formålet med boken synes relativt vidt. På den ene siden kunne boken valgt en mer grundig teoretisk innfallsvinkel, noe som ville gitt større oversikt og en drøfting av hva som legges i begrepet "guds barnet" - og som kunne ha fundert valg av teoretisk grunnlag ytterligere. Det kunne også vært mulig å gi praktiker mer omfattende konkrete steg til en endret trosopplæring. Når det er sagt, synes denne boken på den andre siden å kunne gi den filosoferende praktiker et bidrag til de endringsprosesser man i fellesskap må gjøre dersom trosopplæringen skal ta guds barnet på alvor.

Ingrid Christine Reite

SØNDAGSTEKSTEN

Thomas Berbom, Frode Granerud og Even Borch

18. søndag etter pinse

26. september 2010

Johannes 8, 31-36

"Sannheten er tilsløret i vår tid, og løgnen står seg så godt at man ikke kan kjenne sannheten igjen, med mindre man elsker den."

Blaise Pascal

Hva er sannhet?

I samtale med Pilatus sier Jesus: *Til dette er jeg født, og til dette er jeg kommet til verden, at jeg skal vitne for sannheten. Hver den som er av sannheten, hører min røst.*" (Joh 18,37) I Joh 18,38 stiller så Pilatus det urgamle, eksistensielle spørsmålet: *"Hva er sannhet?"* Hva han ikke hadde tatt høyde for, var at Sannheten sto like foran ham. Og selv om han ikke fant noen skyld hos Jesus, så var han likevel med på å korsfeste Sannheten selv. Tidligere sier Jesus til noen jøder som sto ham etter livet: *"Men nå søker dere å drepe meg - et menneske som har sagt dere sannheten. ... Men fordi jeg sier sannheten, tror dere meg ikke."* (Joh 8 40.45) Dette skyldes at Jesus talte om at den sanne frigjøring dreier seg om å følge ham. Han sa i Joh 8:32: *"Og dere skal kjenne sannheten, og sannheten skal frigjøre dere."*

Takk at du tok mine byrder

Denne søndagen synger jeg gjerne: Takk at du tok mine byrder (selv om den ikke står i salme-

boken), Guds kjærleik er som stranda og som graset (NoS 727) og Herre Gud, ditt dyre navn og ære (NoS 268).

Hvem er denne Jesus?

Jesus er i Jerusalem for å være med på feiringen av løvhyttefesten (7,14). Her kommer det til stridssamtaler mellom Jesus og jødene. Samtalene spisser seg til og omhandler temaer som lys og mørke, sannhet og løgn, frihet og slaveri. Vi aner både en nysgjerrighet og et sinne hos Jesu meningsmotstandere. Og over hele samtalen henger det store spørsmålet: *Hvem er denne Jesus?* Her i Johannes kapittel 8 handler samtalene om Jesu person og med hvilken autoritet han taler. Vår tekst står således i en større sammenheng (8,12-59) og er innledningen til den siste stridssamtalen (31-59).

I vers 31 leser vi at noen av jødene har begynt å tro på Jesus, men det er trolig en spe og spirende tro. Og Jesus fremholder at den som vil være i sannheten og leve i sannhetens lys, må bli i hans ord. Johannes gjengir Jesus på liknende måte senere også, bl.a. i 15,44. Evangelisk sett er den begynnende tro nok til frelse, men Jesus utfordrer også til disippelskap og befriende etterfølgelse.

I vers 32 sier Jesus: *"Da skal dere kjenne sannheten."* Johannes gjengir Jesus på liknende måte flere ganger. Det å kjenne sannheten er trolig ikke tenkt i snever, intellektuell forstand, snarere en måte å tilnærme seg troen og troens

mysterium på. Det handler om å leve tett ved Guds side i hans nærhet og i trygghet få legge livet fram for ham. Gjennom dette vil også friheten kunne innta deres liv.

Skjønt det ligger også en annen betydning bak Jesu ord om å bli fri. I vers 33 er jødene svært skeptiske til Jesu ord. De fremholder løftene de lever på - de er Abrahams ætt. Jødene hadde vanskelig for å forstå hva de skulle bli fridd fra. De var jo Abrahams barn og hadde guderett til å leve i denne pakt. Det jødiske folk kjente sin historie, en historie som handlet om fangenskap, både i Babylonia og i Egypt. Men likevel hadde de levd på løftene om frihetens pakt som Abrahams barn. Det har vært deres trygghet gjennom tider med krig og okkupasjon. Og i møte med Jesus er ikke denne friheten tilstrekkelig. I Matt 3,9 leser vi at døperen Johannes også hadde liknende samtaler om dette temaet. Og av andre NTs tekster ser vi at dette har vært en mye omtalt og viktig sak i disputtene mellom urkirken og synagogen (Rom 4 og Gal 3-4).

Sannhetskommisjonen

En politisk tilnærming til preken og til sannhetsbegrepet kan være å vende blikket ut av Norge. Friheten kan for mange først kjennes når sannheten ser lyset, slik det for eksempel skjedde i Sør Afrika for 16 år siden, da apartheidregimet falt. Den gang ble det satt ned en kommisjon ved navn Sannhets- og forsoningskommisjonen, og den fikk fredsprisvinner biskop Desmond Tutu som leder. Formålet med kommisjonens arbeid var å avdekke sannheten om Sør-Afrikas blodige fortid, slik at man kunne skape forsoning i et rasedelt land. Tanken var at ved å legge sannheten frem ville man kunne gå frigjort inn i fremtiden.

Dette var nært knyttet til den religiøse oppfatning at bare gjennom bekjennelse kan du få tilgivelse. Ikke underlig at det var biskop Tutu som ble bedt om å lede kommisjonen, selv om Tutu selv i utgangspunktet var skeptisk til at den religiøse forståelsen kunne overføres til politikken på denne måten. Sannhetskommisjonen ga hundrevis av mennesker anledning til å vitne om sine opplevelser som politiske fanger, torturofre osv. På den andre siden skulle forbryterne, de som hadde begått overgrep, få anledning til å vitne for på den

måten å få amnesti for sine forbrytelser.

Slik ble Sannhetskommisjonen løsningen på det store problemet forhandlingene forut for demokrati sto overfor, nemlig hvordan et demokratisk samfunn skulle forholde seg til alle de grusomme forbrytelsene som var begått. Ved hjelp av Sannhetskommisjonen kunne de fleste forbryterne tilgis hvis de bare fortalte om sine handlinger. Sannhetens lys fortrenget mørke.

Er du pen - blir du likt

Kollektbønnen denne søndagen gir oss en annen inngang til dagen tekst: *"Hjelp oss så vi ikke blir avhengige av menneskers meninger og bud og tenker mer på å tekkes dem enn å tjene deg"*.

Mange vil nok protestere dersom Jesu ord om frihet tolkes inn i det land og i de forhold vi lever under. De aller fleste av oss vil påstå at vi har full frihet i våre liv. Vi lever i et fritt land; vi har religionsfrihet, trykkefrihet, meningsfrihet, handlingsfrihet, politisk frihet. Hva gjør oss bundet? Kanskje bekymring, mismot, uoppgjorte handlinger. Tankene kan kretse natt og dag om hvordan det skal gå til eksamen, med barna, med de gamle foreldrene, med helsa, med sykdommen, med den verden vi lever i... Og så kommer mismotet sigende. Det er som en lammende gift. Mismot og frykt henger nøye sammen. Du er redd for hva andre vil si og mene. Du er redd for å bli kritisert. Unge i dag vokser opp med slike forventninger: Hvis du er pen, blir du likt. Hvis du er flink på skolen, tilhører du eliten, osv.

Jesus sier i søndagens tekst: *"Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri."* Ved å leve i guds sannhet behøver man ikke være bundet til menneskers meninger og oppfatninger. Å bli i Jesu ord betyr å bli værende i ordet, ta det til oss hver dag, bli Jesu disippel.

På denne måten kan vi:

- Tro at vi får lov til å begynne på nytt. *"Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rensar oss for all urett."* (1 Joh 1,9)

- Tro at Jesus kan ta seg av alle våre bekymringer, og at vi kan fris fra menneskers tomme meninger. *"Vær ikke bekymret for noe! Men la alt som ligger dere på hjertet, komme*

fram for Gud i bønn og påkallelse med takk!"
(Fil 4,6)

- Tro at Jesus har oversikt over fremtiden, og at han vil være med oss alle dager og alle slags dager. "For jeg vet hvilke tanker jeg har med dere, sier Herren, fredstanker og ikke ulykkestanker. Jeg vil gi dere fremtid og håp." (Jer 29,11)

Hellige Far, hellige oss i Sannheten. Ditt ord er Sannhet. Amen. (Joh 17,17)

THOMAS BERBOM
Sokneprest i Jar menighet

19. søndag etter pinse

3. oktober 2010

Prekentekest: Markus 10,17-27

Lesetekster: 2. Mosebok 20,1-8.12-17 og Filipperbrevet 1,20-26

Hva skal vi gjøre for å arve evig liv?

Denne teksten utfordrer oss på minst to måter. For det første har den et sterkt budskap til oss som lever i et av verdens rikeste land, de fleste av oss med velfylte mager. For det andre er den egnet til å skape forvirring om hvordan vi egentlig blir frelst. Ved første øyekast kan det nemlig synes som at Jesus knytter frelsen til at mannen holder budene og gir alt sitt til de fattige. Derfor må vi ha tungen rett i munnen når vi preker over denne teksten, slik at ikke utfordringen angående rikdom drukner i et forsøk på å forsikre menigheten om at evangeliet om frelse ved nåde fortsatt er gyldig. Og det er det - også i denne teksten, som vi snart skal se.

Det er lett å få sympati med den rike mannen som kommer til Jesus. Så deilig det hadde vært om flere kom til oss og stilte hans spørsmål, om hvordan man kan få evig liv! Jesu svarer imidlertid annerledes enn vi er vant til å tenke. Ville du ha startet med de ti bud, dersom noen kom til deg og spurte om hvordan man blir frelst? Og ville du ha fortsatt med et så radikalt krav som det Jesus kommer med, når den rike forsikrer om at han allerede følger budene?

Hvis vi ser nærmere på det som blir sagt, først mellom Jesus og den rike, og så mellom Jesus og disiplene, så ser vi at Jesus ønsker å lede mannen gjennom en tankeprosess. Jesus påpeker først at det bare er én som er god. Det er trolig for å korrigere den rikes inntrykk av at Jesus bare er en vis rabbi, og for å vise at fullkommen godhet er et guddommelig trekk. I neste omgang slår dette tilbake på den rike og minner om at det er umulig for et menneske å leve fullkomment godt. Etter jødisk tankegang var det nemlig mulig for et menneske å leve fullkomment etter loven, og mannens svar viser at han mener selv at han gjør det. Jesus utfordrer denne tenkemåten og kommer med en ytterligere skjerpelse av lovens krav: Gi alt du eier, til de fattige! Men Jesus stopper heller ikke der; han avslutter med et disippelkall:

”Kom så og følg meg!” Det er her nøkkelen til evig liv ligger: i å følge Jesus.

Den rike forlater scenen, og Jesus og disiplene blir stående igjen. Samtalen fortsetter, og Jesus kommer med det berømte utsagnet at ”det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike”. Dette uttrykket har blitt tolket på flere måter. Det er blitt sagt at Jerusalems mur hadde en lav og trang port som ble kalt nåløyet, og som ikke var særlig egnet til å ta kameler gjennom. Jeg husker en liten barnebok hvor dette ble levende illustrert. All oppakning måtte bort fra dyret, og kamelen måtte krøke seg sammen for å komme gjennom porten, men det gikk til slutt. Det er imidlertid ikke grunnlag for en slik tolkning. Denne porten omtales ikke i historiske kilder før på 1400-tallet og eksisterte neppe på Jesu tid. Dessuten viser disiplenes forskrekkede reaksjon og Jesu svar i vers 26f at dette nettopp skal forstås som et uttrykk for noe som er umulig. Det handler om et virkelig nåløye. Og her er nøkkelen: Det er umulig for mennesker å frelse seg selv, slik den rike syntes å tenke. Evig liv kan vi kun få når vi tar imot frelsen fra Gud.

Når Jesus krever at den rike må selge alt han eier og gi pengene til de fattige, er det altså et ledd i en tankerekke som leder fram til at frelse ikke er menneskers gjerning, men et Guds under. Likevel er dette mer enn et pedagogisk poeng; det er realiteter i Jesu krav. Det å gi all eiendom til de fattige er ikke noe allment krav til den som vil følge Jesus; evangeliene har mange eksempler på at mennesker blir disipler uten å gå så drastisk til verks. Likevel krever det et oppbrudd å følge Jesus. Disiplene har forlatt hjemsted og yrke for å være der Jesus er. Et hvert menneske som vil bli Jesu disippel, får noen valg å ta, om hva som er det viktigste i livet. For den rike mannens vedkommende viste det seg dessverre at kjærligheten til det han eide, var større enn ønsket om å følge Jesus. For vår del kan dilemmaet ligge et annet sted, men kallet til oppbrudd, og til å sette Jesus før alt annet, gjelder for alle mennesker.

Økonomi for Jesu disipler

Prekenen denne dagen bør handle om hva det til daglig vil si å følge Jesus, særlig med tanke på vårt forhold til penger. Å følge Jesus er alltid

et oppbrudd fra noe. Det å vende om er alltid å vende seg bort fra noe. Å være kristen er å leve i denne verden, men å leve slik at det synes at vi er Jesu disipler. For en Jesu disippel er forholdet til Mesteren alltid det overordnede; alt annet kommer i annen rekke.

Dette utfordrer oss på mange områder, og denne dagen handler det altså om økonomi. Hvordan kan man leve som Jesu disippel i et samfunn hvor så mye dreier seg om oppsamling av rikdom? Det følgende er noen momenter til praktisk økonomistyring for Jesu disipler.

1. Erklær at Jesus er Herre over ditt liv og alt som hører deg til - inkludert penger og eiendom. I bønnen etter takkofferet i gudstjenesten sier vi til Gud at ”din er jorden og det som fyller den. Av ditt eget gir vi deg tilbake.” La dette være et prinsipp for ditt eget liv. Jesus ofret livet sitt for å kjøpe oss fri fra fortapelsen. Vi er frelst av nåde, det er et Guds under og Guds gave. Vi kan ikke betale for vår frelse, men vi kan si tusen takk. Det gjør vi ved å bruke livet og alt vi eier og har i tjeneste for ham som har kjøpt oss fri.
2. Invester pengene dine i det aller tryggeste som finnes: Guds rike. Finanskrisen minner oss stadig på at ingenting er sikkert. Firmaer går konkurs; verdier går tapt. Det finnes ingen 100 % trygge plasseringer. Dessuten lever vi bare en kort tid på jorden, og vi kan ikke ta med oss rikdommen når vi forlater dette livet. For å bruke klare ord: Det å bruke livet til å samle seg mest mulig materiell rikdom, er ren og skjær dumskap.

Du kan ingenting ta med deg dit du går, heter det. Det er faktisk ikke helt riktig. Du kan ikke ta med deg ting, men du kan ta med deg andre mennesker til himmelen. Invester pengene dine i virksomhet som sprer evangeliet til nye mennesker. Da gjør du en investering som vil bære frukt i evigheten. Tiende er et godt prinsipp, men det er nok langt mellom dem som praktiserer det, i våre menigheter. Bruk derfor prekenen til å oppfordre til økt givertjeneste. Om man opplever det som for drastisk å øke givertjenesten til 10 % over natten, så trapp den opp over tid, med for eksempel et prosentpoeng i året.

3. Kom deg ut av luksusfellen! Min generasjon er barn av velferdssamfunnet. Vi har aldri opplevd materiell nød; vi har alltid vært vant til å ha alt vi trenger, og mye av det vi har lyst på. Materiell velstand er målet for et vellykket liv. Programserien Luksusfellen på TV3 har vist noen triste eksempler på hva som kan skje når man bruker penger man ikke har, lever på forbrukslån og forventer en levestandard som er langt høyere enn det inntekten tilsier. Søk på "luksusfellen" på www.youtube.com, og du finner noen tankevekkende klipp.

For Jesu disipler bør det være en selvfølge å ha kontroll på økonomien. Sett opp budsjett og før regnskap! Ikke ta opp forbrukslån! Prioriter å betale ned gjeld! Ikke bruk mer enn du tjener! Og fremfor alt: Lær deg å være fornøyd med det du har! Lær deg at lykke ikke kommer av velstand, men av et godt forhold til Gud, til deg selv og til menneskene rundt deg!

Å følge Jesus betyr ikke å melde oss ut av samfunnet. Vi synder ikke om vi lar være å selge alt vi eier og gi pengene til de fattige. Men vi er kalt til å leve til Guds ære på alle områder av livet, ikke minst i vårt forhold til penger.

Salmer

For denne gudstjenesten er det naturlig å gå til kapitlene om Lydighet og etterfølgelse og Forvalteransvaret i salmeboken. Gode salmer for dagen kan være for eksempel

- 335: O Jesus, åpne du mitt øye
- 406: Far, verden, far vel! (gammelmodig i formen, men med et godt innhold.)
- 415: Du Far og Herre, du som rår
- 714: Intet er vårt, Alt er ditt
- 715: Himmelske Far, du har skapt oss
- 718: Kjære Gud, når eg bed
- 051: Gud, lær meg å se

FRODE GRANERUD
Kapellan i Notodden kirke

20. søndag etter pinse

10. oktober 2010

1.Mos 9,8-17

Guds pakt med Noah.

Bildet av Noahs ark med regnbogen over, er eit av dei finaste bilda i heile Bibelen, og mange kunstnarar har blitt inspirert av forteljinga som er vår preiketekst. Regnbogen blir eit slags motstykke til bildet av Abraham som ofrar Isak og andre forteljingar som den tøffe og harde sida ved Vårherre. Regnbogen har blitt brukt som symbol av ulike grupper frå naturvernarar til homofile. Bogen har blitt eit symbol på vern om det svake, på fridom frå undertrykking og for mangfald i naturen og samfunnet. I dagens preike får vi sjansen til å gå bak desse assosiasjonane og pusse av Noah-pakta både gammalt støv og moderne glitter.

Kva er ei pakt?

Ordet "berit", pakt, er eit sentralt omgrep i Bibelen og viktig å ta tak i for å forstå den frelseshistoriske samanhengen som kristendomen står i. Ei pakt var i utgangspunktet ein avtale mellom to frie, likeverdige partar. Eit kjent døme er den venskapspakta som David og Jonatan inngjekk. Pakta skulle styrke venskapen og gjere det immunt i mot alle slags kriser. Ei slik pakt hadde gjerne eit synleg teikn. I vår tid og kultur kjenner vi ektepakta der ringen på fingeren er det synlege teiknet. Når Gud gjer ei pakt med folket sitt, seier det seg sjølv at det ikkje er mellom to likeverdige partar. Men det er likevel mellom to sjølvstendige partar som kan bryte eller halde pakta. Begge partane er subjekt som kan kommunisere og handle. Det er Gud som kan stille vilkåra og Gud som er garantisten for pakta.

Pakta med Noah.

Storflaumen, syndefloden, var ei katastrofe utan samanlikning. Det er ei slags negativ skapingshistorie. Gud let alt det skapte gå under fordi dei som skulle forvalte skaparverket, menneska, prøvde å spele Gud. Dei misbrukte den tilliten Gud hadde vist dei. I sin nåde lar Gud Noah og dei som var i arken overleve. Dermed får mennesket sjansen til å starte på nytt. Dette er forteljinga om kjærleik, nåde og tilgjeving på eit globalt plan. Og Gud

vil ikkje la mennesket leve i uvissa om kva som ventar i framtida: "Aldri meir skal vatnet verta ein storflaum som tyner alt liv". Regnbogen på himmelen skal vere teikn på dette løftet frå Gud, på pakta med Noah. Når bogen kjem i skyene, skal Gud minnast pakta som alltid skal vere der. Gjennom pakta med Noah gjev faktisk Gud frå seg noko av fridomen sin. Det er med andre ord eit enormt sterkt uttrykk for Guds kjærleik til skaparverket sitt. Her er ikkje Gud ein primitiv ørkenhund som agerer og straffar vilkårlig. Den same nåden som vi kjenner frå Kristus-hendinga er også her tilstades. Forteljinga om Noah-pakta er ei optimistisk forteljing som også i dag kan vere motgift til katastrofetenking og framtidspessimisme.

Noah-pakta gjeld ikkje berre alle menneske på jorda uansett nasjonalitet eller religion, men også alt det skapte: menneskelivet, dyrelivet og heile naturen. Av det må vi kunne slutte at menneske si synd, sviket mot skaparoppdraget, har konsekvensar for heile skaparverket. Men det betyr også at Guds kjærlege nåde og hans løfte også gjeld alt det skapte. Dette er spennande tankar for den som er opptatt av ein kristen eller bibelsk økosofi.

Å leve i pakt med Gud.

Israelsfolket var Guds paktsfolk. Det blir tydeleggjort gjennom pakta med Abraham (1 Mos 15,18-21), Sinaipakta (2 Mos 19,5f) og Davids-pakta (2 Sam 7). Det å vere Guds paktsfolk kunne sjå ut som eit privilegium, og vi som er drilla i rettferds- og likskapstenking, vil lett finne denne tematikken ein smule ubehageleg. I det bibelske materialet er privilegietanken heilt fråverande. Det å vere Guds paktsfolk betyr refs og straff, men det betyr også å få kjenne Gud nåde og kjærleik på kroppen. Og det som Noah-pakta uttrykker så sterkt, er jo at denne kjærleiken og nåden i utgangspunktet gjeld alle menneske og alt det skapte. Israelsfolket er Guds demonstrasjonsfolk som Gud bruker for å gjere sin natur og sin vilje kjent for alle folk.

Den røde tråden som vi kan kalle Guds pakt, sluttar ikkje med kong David. Nettopp David blir jo modellen for Messias og dei ulike messiasprofetiane. Og som kristne ser vi den nye pakta i Kristus som den fullførte paktshandlinga frå Gud. Vi er i Kristus også utvalde til å

vere Guds paktsfolk. Vi får del i det same løftet som Noah fekk. I tillegg til regnbogeteiknet har vi krossteiknet som vi fekk i dåpen, og som gjev løftet eit enda større perspektiv.

Regnbogen som frelsesteikn.

Når vi skal preike med utgangspunkt i forteljinga om Noah-pakta, så kan vi godt snakke om naturvern og forvaltning av skaparverket. Det bør vi, dersom vi skal vere teksttru. Men dersom vi skal halde ei kristen preike, så må vi prøve å knyte forvaltaransvaret saman med frelseshistoria. Eg trur eg ville brukt litt tid på sjølv paktstanken. Bibelens Gud er ikkje berre ei religiøs kraft med diffuse grenser til mennesket og naturen for øvrig. Gud er personleg og uttrykker sin relasjon til mennesket i personlege termar som: ansvar, tillit, vrede og kjærleik. Mennesket er eit ansvarleg vesen som må gjere rekneskap for sine handlingar, og som derfor også kan bli tilgitt sine misgjerningar og som kan få starte på nytt.

Det er freistande med ein slik tekst å halde ei brennande miljøvernpreike. Av og til treng vi å høyre slike også. Men vi kan fort hamne i den moralistiske grøfta. Det er påfallande at bibelteksten vår ikkje er formanande i det heile tatt. Det er fokus på kva Gud gjer, og dei løfta han har gitt. Det gjev ei positiv tilnærming til spørsmålet om vårt ansvar for vår klode. Paktstanken plasserer også temaet miljøvern og globalt ansvar inn i ein frelseshistorisk samanheng. For ein lutheranar opplært i toregimentslæra høyrest det litt skummelt ut, men eg trur vi må våge å ta den tanken inn over oss. Å leve eit godt liv betyr ikkje å flykte ifrå ansvaret, men det handlar om å fordele ansvaret riktig. Forteljinga om Guds pakt med Noah viser at vi har ein Gud som er herre over skaparverket og historia, og at vi skal få leve i Guds nådige kjærleik samstundes som vi er Guds medarbeidarar og medskaparar.

EVEN BORCH
Prost i Senja

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

LEDIGE STILLINGER

Agder og Telemark bispedømme

Sokneprest i Arendal prosti med Froland sokn som tjenestested.

Stillingen som sokneprest i Arendal prosti med Froland sokn som tjenestested er ledig.

Froland sokn med ca. 4000 medlemmer har sammenfallende geografiske grenser med Froland kommune med et folketall på ca. 5000. Kommunen har for tiden en relativt høy befolkningsvekst og utbyggingsaktivitet. Froland kommune har også et bredt idretts- og organisasjonstilbud.

Det er tre faste gudstjenestesteder i soknet, Mykland kirke fra 1832, Froland kirke fra 1718 og Froland menighetssenter fra 2007.

Mykland kirke med 150 sitteplasser ligger i Mykland, ca. 33 km fra kommunesenteret i Osedalen. Froland kirke med 300 sitteplasser ligger 3 km fra sentrum. Froland menighetssenter med vel 300 sitteplasser ligger i sentrum. Osedalen ligger ca. 12 km fra Arendal.

Det er gudstjenester hver søndag og de fleste høytidsdagene. Ca. halvparten av disse er i Froland kirke. I tillegg til de faste gudstjenestestedene er det fire gudstjenester på Froland sykehjem og to friluftsgudstjenester. Samlet antall gudstjenester er ca. 70.

Staben består av sokneprest, kateket, organist og kirkeverge i full stilling, og kirketjener/menighetssekretær i halv stilling. I tillegg har menigheten en god avtale om tjenesteytelser med kommunen.

Menighetskontoret holder til i nye lokaler i sentrum.

Ny tjenesteordning er innført for alle prestene i prostiet.

Det er en kombinert barne og ungdomsskole i soknet, Froland skole, og to oppvekstsentra, Blakstadheia med 1.-4. trinn, og Mykland med 1.-7. trinn.

Det er utviklet et godt samarbeid mellom kirke og skole med avtaler for alle klassetrinn. Før jul er det 6-7 gudstjenester i samarbeid med barnehager og skoler.

Antall konfirmanter er ca. 50-60. Kateketen har hovedansvaret for konfirmantarbeidet i samarbeid med soknepresten..

I Froland menighetssenter, som ble innviet i 2007, drives en omfattende og variert virksomhet for barn, ungdom og voksne. Menighetssenteret er et samarbeid mellom fem forskjellige organisasjoner og menigheten.

Ungdomsarbeider i halv stilling, ansatt av Normisjon, har et godt samarbeid med staben.

Både i gudstjenestelivet og det øvrige kristne arbeidet i Froland er det utstrakt og nært sam-

arbeid mellom de frivillige organisasjonene og menigheten.

Menigheten er for tiden godt i gang med et prosjekt for naturlig menighetsutvikling.

Froland menighet ønsker en prest som er Kristus-orientert og er glad i mennesker, og som vil være med å spre evangeliet til alle aldersgrupper.

Det stilles krav til gode evner til samarbeid og relasjonsbygging.

Tjenestebolig er under oppføring nær sentrum.

Boligen ligger i Ovelandsheia og størrelsen er på 160 kvm., fordelt på to etasjer.

Prospekt kan oversendes på forespørsel.

Målform i Froland er bokmål, med unntak av kirkespråket i Mykland, som er nynorsk.

Søker må bekrefte at han/hun behersker begge målformer.

Mer informasjon om menighetens arbeid finnes på menighetens hjemmeside: www.froland.kirken.no

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til prosten i Arendal tlf. 91343825 eller Agder og Telemark bispedømmekontor, tlf. 38105120.

Kvinner oppfordres til å søke.

Den som blir ansatt, må rette seg etter:

- Endringer i tjenesteordning for menighetsprester og regler om lønnsforhold for geistlige tjenestemenn.

- Alle avgjørelser som måtte bli tatt i forhold til tjeneste og tjenestested.

Det blir stilt særlig krav til samlivsform i tråd med Arbeidsmiljøloven § 13.3.3

Søknadsfrist: 17.09.2010

Stillingen lønnes som sokneprest, kode 0930, lønnstrinn 53-78.

Pensjonsinnskudd.

Godtgjørelser etter gjeldende satser.

Tilbud om arbeidsveiledning.

Vi foretrekker elektroniske søknader med CV, vitnemål og referanser levert via vårt elektroniske søkersystem. Det vises til Agder og Telemark bispedømmes hjemmesider www.kirken.no/agder.

For informasjon om søknadsprosedyre, kontakt konsulent Grethe Ruud Hansen tlf. 38105147.

Agder og Telemark bispedømme

Stillingen som sokneprest i Kristiansand domprosti i Agder og Telemark bispedømme med Hånes sokn som tjenestested og Tveit og Randesund som utvidet tjenesteområde er ledig.

Hånes sokn er en del av Kristiansand og ligger på østsiden av Topdalsfjorden, ca. 10 minutters kjøring fra Kristiansand. Soknet grenser til Randesund og Tveit sokn og har om lag 3000 medlemmer.

Soknet har ett gudstjenestested; Hånes kirke som er en arbeidskirke bygd i 1986 og utvidet i 2005.

Staben i Hånes menighet består av sokneprest, kantor, kateket, ungdomsarbeider og daglig leder.

Soknepresten inngår i en turnusordning med tjenesteuken når det gjelder kirkelige tjenester sammen med de tre andre prestene i tjenestesonen.

Soknepresten har sammen med kantor, stab og frivillige ansvar for å planlegge og gjennomføre gudstjenestene. Hånes kirke har gudstjeneste hver søndag i skoleåret. Videre er soknepresten medlem av Hånes menighetsråd og medlem i arbeidsutvalget.

Soknepresten deltar i konfirmantarbeidet og skole-kirke-samarbeidet sammen med kateket.

Det er ca. 30 konfirmanter hvert år som deltar i konfirmantundervisningen.

Menigheten har et aktivt menighetsliv med en rekke aktiviteter gjennom uka, bl.a. barnekor, Soul Children kor, søndagsskole og kirkering, pensjonisttreff og bibelgrupper, bønnetjeneste og Kulturforum m.m.

Det er samarbeid med Tveit om bl.a. gudstjenester, kirkekor og menighetsblad.

Av andre menigheter på Hånes finnes Hånes Frikirke og Ansgarskolen (Misjonsforbundet) som det samarbeides godt med.

Menighetsrådet ønsker å bygge på disse verdiene:

- LEVende: Hånes menigheter en en levende menighet som vil bringe evangeliet ut på en entusiastisk og allsidig måte.
- NÆRVærende: Hånes menighet er en synlig kirke som tar del i menneskers liv i alle livets faser.
- TROverdige: Hånes menighet ønsker å ha samsvar mellom liv og lære.

Menighetsrådet har arbeidet med å utvikle

gudstjeneste livet og har variert gudstjenesteform med musikalsk mangfold som vi ønsker å videreføre.

Det er gode samarbeidsforhold internt i menighet og i staben med fleksibilitet i løsning av arbeidsoppgaver. Den som ansettes må ha gode samarbeidsevner.

Menigheten trenger en prest som er aktivt deltakende i menighetslivet, er involverende med gode kommunikasjonsferdigheter både i og utenfor menighetskjernen.

Det er boplikt til stillingen.

Boligen er en meget pen nyanskaffet enebolig i rekke og oppført i 2008, beliggende høyt og luftig med gode solforhold og flott utsikt i et etablert og barnevennlig område. I gangavstand fra boligen ligger butikker, skoler, barnehager, idrettshall, fotballbane, kirke, bussholdeplass, badeplasser med mer.

Boligen har et P-areal på 197 m² og inneholder stue, kjøkken, to bad, 4 soverom, vaske-rom, disp.rom, 2 boder og hems med loftsstue. Garasje i rekke.

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til Domprosten, tlf. 99085202, eller Agder og Telemark bispedømmekontor, tlf. 38105120.

Kvinner oppfordres til å søke.

Det benyttes bokmål. Søker må bekrefte at han/hun behersker begge målformer.

Den som blir ansatt, må rette seg etter:

- Endringer i tjenesteordning for menighetsprester og regler om lønnsforhold for geistlige tjenestemenn.

- Alle avgjørelser som måtte bli tatt i forhold til tjeneste og tjenestested.

Det blir stilt særlig krav til samlivsform i tråd med Arbeidsmiljøloven § 13.3.3

Søknadsfrist: 17.09.2010

Stillingen lønnes som sokneprest, kode 0930, lønnstrinn 53-78.

Pensjonsinnskudd.

Godtgjørelser etter gjeldende satser.

Gis tilbud om arbeidsveiledning.

Vi foretrekker elektroniske søknader med CV, vitnemål og referanser levert via vårt elektroniske søkersystem. Det vises til Agder og Telemark bispedømmes hjemmesider www.kirken.no/agder.

For informasjon om søknadsprosedyre, kontakt konsulent Grethe Ruud Hansen tlf. 38105147.

Bjørgvin bispedømme

Prostiprest i Bergen domprosti, med særlig fokus på barne- og ungdomsarbeid.

Bergen domprosti har seks menigheter med nærmere 37 000 medlemmer.

I prostisammenheng vil fokus være på ungdom f.o.m. konfirmasjonsalder i Landås barne- og ungdomsarbeid. Blant arbeidsoppgavene i prostiet, blir det både tiltak som barne- og ungdomspresten får selvstendig ansvar for, og samarbeidstiltak mellom menighetene.

Stillingen vil være knyttet til Landås menighet. I bydelen Landås, som ligger ca. fire km fra Bergen sentrum, bor det 6000-7000 mennesker, og menigheten har nær 4900 medlemmer. I tillegg kommer de mange studentene som bor i området. Menigheten har mange aktiviteter og mye frivillig innsats. Barne- og familiearbeidet er særlig aktivt og det er stor oppslutning og mye engasjement rundt de mange familiegudstjenestene i menigheten. Dåpstallet ligger på 30-40 årlig. Menigheten har fire kor, speider, juniorklubb, søndagsskole og egen barnehage. Antall konfirmanter var 40 i 2010. Menigheten har ambisjoner om å skape et bedre tilbud for de unge etter konfirmasjonen, og et miljø der det vokser fram ungt engasjement for Kristus og medmennesker.

Presten vil være tilknyttet staben i Landås, som ellers består av sokneprest, menighetskonsulent, diakon/frivillighetskoordinator, kantor og kirketjener.

Prosten leder prestatjenesten i prostiet og ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene. Prosten kaller prestene inn til jevnlig møter, der faglig utvikling, åndelig felleskap og lagbygging står sentralt. Prestene har prostiet som tjenestedistrikt.

Den som skal ansettes, må ha engasjement for prestatjenesten, like å arbeide med barn og unge og trives med samarbeid, både med ansatte og med frivillige medarbeidere. Erfaring og personlig egnethet i forhold til barne- og ungdomsarbeid vil bli vektlagt.

Stillingen lyses ut uten boplikt.

Målformen er bokmål. Det må opplyses i søknaden om man behersker begge målformer. Opplysninger om samlivsform vil kunne bli innhentet og vektlagt ved tilsetting. Vi gjør oppmerksom på at opplysninger om søkerne kan bli offentliggjort selv om søkerne ber om å bli

unntatt fra offentlig søkerliste. Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen blir lønnet i stillingskode 1537 prostiprest, i lønsspenn 50-70. Pensjonsinnskudd i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter blir godtgjort etter gjeldende regulativ. Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjørelser. Det blir gitt tilbud om arbeidsvei-

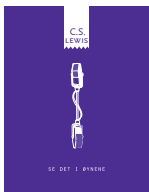
ledning.

Nærmere opplysninger får en ved henvendelse til domprost Jan Otto Myrseth på telefon 995 18 280 eller til seksjonsleder Gunvor Taule Mjanger på telefon 55 30 64 84.

Søknad via Bjørgvin bispedømme sine hjemmesider: www.kirken.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 24. september 2010

NY C.S.LEWIS KLASSIKERSERIE!

Se det i øynene

Med forord av Olav Egil Aune

Se det i øynene er en av C. S. Lewis best kjente og mest leste bøker. Boken ble først formidlet som radiotaler i BBC under Den andre verdenskrig. Serien ble senere samlet og utgitt i fire små bøker som ble meget populære. Tre av dem er samlet i denne utgaven. I *Se det i øynene* svarer litteraturprofessoren Lewis på spørsmålet *Hva er kristen tro?*

Kr 249,-

Djevelen dypper pennen

Med forord av Morten Holmqvist

En rekke brev er funnet, ført i pennen av den lille djevelen Tommeskrue. Han skriver til sin nevø, Malurt, om kampen mot Gud og mot det gode. En åndelig virkelighet trer fram i disse brevene - en virkelighet påvirker de mest trivielle og dagligdagse valg og hendelser i et menneskes liv.

Kr 249,-

Den store skilsmissen

Med forord av Trond Berg Eriksen

En gruppe mennesker står i busskø. Bussen tar dem til et mørkt, underlig og ensomt sted. Hvor har de kommet hen? Er dette helvete?

Kr 249,-

En sorg som min

Med forord av Nils-Øivind Haagenzen

En sorg som min ble skrevet i 1965 straks etter Lewis sin kone, Joy, døde. Lewis skriver om sin sorg - og i sorg - og hva det betyr å miste den umistelige. Den regnes som en av hans sterkeste tekster.

Kr 198,-

Bjørn Are Davidsen

DA JORDEN BLE FLAT

Mytene som ikke ville dø

Med imponerende kunnskap, morsom penn og treffende formuleringer går forfatteren på jakt etter myter og vandrehistorier om kirkens forhold til fremskrittet. Han er lite opptatt av å forsvare kirken i ett og alt, men derimot synes han det er viktig å konfrontere mytene med virkeligheten. Og det er jo til å bli klokere av!

Kr 298,-

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Harald Bekken

JESUS I FENGSELET

Prekener bak murene

”En prekenesamling som burde være pensum for alle forkyynnere! I det hele tatt er dette en prekenesamling både til oppbyggelse og inspirasjon, selv for den som aldri har satt sin fot innenfor et fengsel.”

Per Eriksen i VL

Kr 278,-

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av professor Harald Hegstad, kapellan Sunniva Gylver, universitetslektor Sjur Isaksen og prost Jan Otto Myrseth.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 550,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 750,- pr. år.
Abonnementet inkluderer Halvårsskrift for Praktisk Teologi (2 numre pr. år).
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemoduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 750,- +mva
 2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 1000,- +mva
 3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 2000,- +mva
 4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
 5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 2500,- +mva
 6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 3000,- +mva
 7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 5000,- +mva
- Overstående priser gjelder s/hv-annonser. Tillegg for farger: kr. 1500,- +mva

ISSN 0332-5431

